

De kinderen redden het wel

Dit opiniestuk is gericht aan de regeringsleiders op de COP-26 en werd opgesteld door 60 jonge mensen uit landen van over de hele wereld. Zij zijn samengekomen om een gemeenschappelijke oproep te lanceren voor klimaatrechtvaardigheid. Voor de meesten onder ons is Engels niet onze moedertaal. Toch zijn we erin geslaagd om in slechts enkele uren naar elkaar te luisteren, onze ervaringen te delen en een visie te formuleren voor de toekomst die we willen erven. Als wij dat kunnen, dan kunnen politici dat ook.

Er bestaat een Palaus spreekwoord dat zegt *A klukuk a rkemei*, wat zoveel betekent als 'morgen moet nog komen'. Het spreekwoord dient om jonge kinderen in Palau zorg te leren dragen voor de toekomst. Wat we vandaag doen en laten, bepaalt hoe morgen eruit zal zien. Toch lijden diezelfde kinderen vandaag enorme verliezen en schade door de huidige klimaatcrisis waaraan ze zelf geen schuld hebben.

Wij zijn 60 jonge mensen. We komen uit Burkina Faso, Burundi, Nigeria, de Centraal-Afrikaanse Republiek, Colombia, Nederland, Denemarken, Hongarije, Letland, België en Spanje. We hebben uiteenlopende achtergronden, maar allemaal ondervinden we de verwoestende effecten van de klimaatcrisis en vormen we één front in onze eisen voor de regeringshoofden op de COP-26.

We eisen dat Verlies en Schade als een prioriteit behandeld wordt op COP-26 en op elke daaropvolgende klimaattop. We geloven dat wie het potje breekt, dat potje ook moet betalen.

Vandaag stellen we het tegenovergestelde vast: de mensen die het potje breken, laten iemand anders de scherven bijeen vegen. De klimaatcrisis wordt veroorzaakt door mensen en landen die zorg niet centraal stellen in hun spreekwoorden, laat staan in hun beleid. Het gewelddadige klimaat van orkanen, droogtes en overstromingen ligt niet aan de basis van dit probleem, maar is het gevolg van een klimaat van geweld. Een klimaat dat gevoed wordt door hebzucht, uitbuiting, concurrentiedrang, kolonisatie, ongelijkheid, racisme, intergenerationele onrechtvaardigheid en genderspecifiek geweld.

Als dat allemaal wat abstract klinkt, illustreren we graag even wat we bedoelen. Stel u voor dat u voor uw levensonderhoud afhankelijk bent van een stuk land dat u verbouwt, maar dat u niet zelf bezit en dat u niet kunt verwerven omdat u tot het verkeerde geslacht behoort. Toch zwoegt u zich elke dag te pletter om dat stuk grond vruchtbaar te maken. Uw burens wonen in het grootste huis van de buurt en genereren massa's afval die uw land vervuilen. Uw grond wordt onvruchtbaar. U verliest uw inkomen, uw broodwinning en uiteindelijk uw huis. U probeert een schadevergoeding te verkrijgen bij de lokale rechtbank maar die wordt u geweigerd. U probeert uw situatie aan te kaarten aan de andere kant van de oceaan, waar beleidsmakers beslissingen nemen over het lot van bomen, water, lucht en over uw gemeenschap. Maar uw stem wordt niet gehoord. Al wat u nog rest, zijn de kleren aan uw lijf. U geniet geen enkele bescherming tegen eender welke vorm van geweld. U treedt in de voetsporen van de 30 miljoen mensen die al op de vlucht moesten slaan voor klimaatverandering.

Dit fictieve verhaal weerspiegelt perfect de ontelbare verhalen van mensen die leven in een klimaat van geweld. Mensen die we tijdens de COP-26 hebben ontmoet en die activisten zijn geworden zodat anderen deze dagelijkse realiteit niet hoeven mee te maken. Mensen zoals Marinel Sumook Ubaldo, een 24-jarige Filippijnse die samen met haar gezin in harmonie leefde met de natuur maar

die het slachtoffer werd van de Tyfoon Haiyan, of beter gezegd, van klimaatgeweld. Zij is een activiste geworden, niet uit keuze maar uit noodzaak, om te voorkomen dat haar gemeenschap of andere mensen hetzelfde lot (nog eens) moeten ondergaan.

In plaats daarvan moeten we naar een klimaat van zorg gaan en zorg centraal stellen in het Verlies- en Schadebeleid. Een klimaat van zorg richt zich op de fysieke, economische en ernstige psychische lasten veroorzaakt door verlies en schade. Een klimaat van zorg kan gebaseerd zijn op gemeenschap, lokale oplossingen, collectieve inspanningen, gelijkheid, intersectionele reacties, machtsdeling en aandacht voor geestelijke gezondheid.

Hoe gaan we naar een klimaat van zorg?

Ten eerste, laat degenen die het potje breken dat potje ook betalen. De landen en bedrijven die het meest bijdragen aan deze klimaatcrisis moeten verantwoordelijk worden gesteld. De tijd van vrijwillige engagementen is voorbij. We moeten overgaan tot structurele en juridisch bindende aansprakelijkheid. Er is nood aan een structureel kader waar historische schade in rekening wordt gebracht en waar klimaatadaptatie en mitigatie een prioriteit zijn zodat nog meer verlies en schade in de toekomst vermeden kan worden. De financiering daarvan moet gebaseerd zijn op verantwoordelijkheid, niet op liefdadigheid, en moet losstaan van de financiering die nodig is voor klimaatadaptatie en matiging. Een verhoging van het aantal NDC's (nationaal bepaalde bijdragen) die regelmatig, expliciete en juridische bindende Verlies & Schade-bijdrageplannen omvatten, is een van de middelen om ervoor te zorgen dat de verantwoordelijken zich aan hun beloften houden.

Ten tweede, zet gemeenschappen centraal in elk Verlies & Schade-beleid. Zij die ermee te maken hebben gehad, weten hoe ingrijpend Verlies en Schade zijn. Laat hen de reikwijdte en impact van het beleid bepalen. Geef gemeenschappen zeggenschap over de middelen en programma's voor Verlies & Schade, en zie erop toe dat vrouwen en kinderen vertegenwoordigd zijn. Om nog meer verlies en schade te vermijden, moeten bossen en natuurlijke habitats beschermd worden door hun rechtmatige voogden zodat zij zich kunnen ontfermen over de rijke biodiversiteit die we nodig hebben. De getroffen gemeenschappen centraal stellen in Verlies en Schade beleid, betekent ook zorg dragen voor hun emotionele welzijn. Voorzie ondersteuning en hou rekening met emotioneel welzijn.

Tot slot, herdefinieer wereldburgerschap in het licht van klimaatgerelateerde migratie. Zorg ervoor dat mensen verhuizen omdat ze dat willen, niet omdat ze gedwongen worden door rampspoed. Middelen, grond en herstelbetalingen moeten toegankelijk zijn en eerlijk worden verdeeld.

Herbekijk welke jeugd u ons wilt geven zodat we niet langer het gewicht van de wereld op onze schouders moeten torsen en niet volwassen moeten worden in volle crisissituatie. Laat dit klimaat van geweld niet onze erfenis zijn, want wij zijn jullie morgen.

Getekend,

60 jeugdactivisten die grenzen en culturen overschrijden in een gedeelde zoektocht naar klimaatrechtvaardigheid

